

ESI- JA PERUSOPETUKSEN KOULUKULJETUSPERIAATTEET

Voimassa 1.8.2026 alkaen

Sivistyslautakunta 30.3.2026 §38

Sisällys

JOHDANTO	2
1. LIIKENNETURVALLISUUS	3
1.1 Vastuut	3
1.2 Vakuutukset.....	3
2. YLEISET PERIAATTEET	3
2.1 Koulumatka.....	4
2.2 Koulumatkan pituus	4
2.3 Omavastuurajat	4
2.4 Koulumatkan vaarallisuus.....	4
2.5 Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus.....	6
2.6 Muussa kuin lähikoulussa koulua käyvät oppilaat	6
2.7 Vieraasta kunnasta Akaassa koulua käyvät oppilaat.....	7
2.8 Tammerfors Svenska Samskola	7
2.9 Muut kuljetuksen myöntämiseen vaikuttavat seikat	7
3. OPPILASKULJETUSTEN KÄYTÄNNÖN JÄRJESTELYT	7
3.1 Noutopaikka	7
3.2 Kuinka koulukuljetusta tai kuljetuskorvausta haetaan?.....	8
3.3 Matka-ajan laskeminen	8
4. HARKINNANVARAISET MAKSULLISET KULJETUKSET	9
5. KOULUKULJETUKSEEN LIITTYVÄT PELISÄÄNNÖT	9
5.1 Huoltajan osuus.....	9
5.2 Kuljetusoppilaan osuus.....	10
5.3 Koulun osuus	10
5.4 Kuljettajan osuus	11
5.5 Toimintatavat, jos oppilas käyttäytyy ohjeiden vastaisesti koulukuljetuksen aikana.....	11
6. PÄÄTÖKSENTEKO.....	12
7. KOULUKULJETUSTEN SUUNNITTELU JA TIEDOTTAMINEN	12

JOHDANTO

Tässä asiakirjassa esitellään ne periaatteet, joiden mukaan oppilaalle myönnetään koulukuljetus Akaassa. Oppilaalla tarkoitetaan sekä esioppilasta että perusopetuksen oppilasta. Ohjeissa on tietoa myös koulukuljetusten käytännön järjestelyistä ja pelisäännöistä.

Koulukuljetukset toteutetaan perusopetuslain 628/1998 32 §:n (liite 1) ja Akaan kaupungin sivistyslautakunnan vahvistamien periaatteiden mukaisesti.

“Koulumatkat

Jos perusopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitettuun varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. [\(30.12.2020/1216\)](#)

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. [\(24.6.2010/642\)](#)

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuslain 6 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä. [\(13.7.2018/542\)](#)

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.”

Muiden kuin kunnan kuljetukseen oikeutettujen oppilaiden huoltajat ovat itse velvollisia järjestämään lastensa kuljetukset parhaaksi katsomallaan tavalla. Myös kuljetukseen oikeutettujen oppilaiden huoltajat voivat järjestää omalla kustannuksellaan lastensa koulumatkat haluamallaan tavalla.

Kunta ei järjestä tai korvaa kuljetuksia

- muuhun kuin väestörekisteriin oppilaan osoitteeksi merkittyyn osoitteeseen
- hammaslääkäri-, terapia- tai lääkärikäynteihin tai vastaaviin
- tilapäisiin asuinpaikkoihin
- erilliskuljetuksista koulun tai esim. yhdistysten kerhoihin tai kerhosta kotiin

1. LIIKENNETURVALLISUUS

1.1 Vastuut

Huoltajat ovat velvollisia opettamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Huoltajien toivotaan huolehtivan siitä, että koulunsa aloittaville ja vanhemmillekin oppilaille opetetaan hyvin koulumatkareitti, aikataulut ja liikenteessä kulkeminen. Nämä asiat kerrataan vuosittain.

Vanhempi arvioi itse, onko lapsi riittävän kypsä kulkemaan koulumatkan pyörällä. Suositus on, että esioppilaat ja 1. luokan oppilaat eivät kulkisi yksin kouluun pyörällä. Pyöräilykypärää on käytettävä aina pyöräillessä ja pyörän on oltava liikenneturvallinen. Pimeällä pyöräiltäessä pyörässä on oltava valaisin.

Myös heijastimen käyttö on ehdottoman tärkeää pimeään vuodenaikaan.

Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan ja opettamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Lasten huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti kotoa linja-autoon tai taksiin ja paluumatkalla niistä kotiin.

Koulukuljetuksen osalta liikennöitsijän vastuu kattaa koulukuljetuspäätöksen saaneiden oppilaiden kuljetuksen noutopaikalta koulun pysäkille ja koulun pysäkiltä kotipysäkille. Joukkoliikenteeseen (Akaassa VAU-kuljetukset) myönnettävä matkalippu on perusopetuslain näkökulmasta "oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnetty avustus".

Kunta tekee omalta osaltaan mahdollisuuksiensa mukaan työtä koulumatkojen turvallisuuden parantamiseksi.

1.2 Vakuutukset

Kunta on vakuuttanut kaikki oppilaat koulussa tai välittömän koulumatkalla tapahtuvan tapaturman varalta. Vakuutus koskee varsinaista kouluaikaa ja koulumatkaa sekä koulun järjestämiä opinto- ym. retkiä. Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut.

Esinevahinkoja ei korvata.

Vakuutus ei korvaa sitä, jos oppilas aiheuttaa vahinkoa toiselle osapuolelle eikä sitä, jos vaatteet, silmälasit tms. rikkoutuvat. Iästä huolimatta vahingontekijä tai hänen huoltajansa joutuu korvaamaan aiheuttamansa vahingon. Vahingonkorvaukseen sovelletaan vahingonkorvauslakia.

2. YLEISET PERIAATTEET

Perusopetuslain (628/1998) 32 §:n mukaan perusopetusta, perusopetuksen lisäopetusta ja esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen silloin, kun koulumatka on viittä kilometriä pidempi. Koulumatka mitataan lyhintä jalankulkukelpoista reittiä liittymästä, jossa kodin/asunnon tontille tai tilalle johtava tie erkanee nimetystä osoitetiestä, koulun portille. Mikäli kodin/asunnon tontille/tilalle tai koulun pihaan johtaa useita liittymiä, mittaus suoritetaan koulu/kotia lähimpänä olevaan jalankulkukelpoiseen liittymään. Tilanteissa, joissa koulumatkan mittaus vaatii tarkempaa mitausta, tarkastusmittaukset suoritetaan opetuspalveluiden toimeksiantona.

Koulukuljetukset järjestetään lukuvuosittain laadittavien reittien ja aikataulujen mukaan siten, että kaikki oppilaat, joilla on oikeus koulukuljetukseen myös saavat sen. Kuljetuksia suunniteltaessa huomioidaan aina myös taloudellisuus ja tarkoituksenmukaisuus kaupungin kaikki koulut huomioiden. Koulukuljetuksia ei lähtökohtaisesti järjestetä ovelta-ovelle –kuljetuksina, vaan oppilaat kokoontuvat heille osoitetuille ns. Taksipysäkeille samoin, kuin linja-autoa käyttävät oppilaat kokoontuvat linja-autopysäkeille. Kodin ja pysäkin välille ei pääsääntöisesti järjestetä kuljetuksia. Ainoastaan esiopetuksen kuljetusoppilaat noudetaan kotipihasta. Koulukuljetusperiaatteet koskevat myös lukion opiskelijoita.

Koulukuljetuksia ei järjestetä aamu- ja iltapäivätoimintaan. Kuitenkin mikäli lapsi ei ole valinnut osallistuvansa aamutoimintaan, hänellä on mahdollista saada säännölliseen ja vakiintuneeseen tarpeeseen perusteiden mukainen kuljetus aamulle koulun alkaessa. Samoin mikäli lapsi ei ole valinnut osallistuvansa iltapäivätoimintaan, hänellä on mahdollista saada säännölliseen ja vakiintuneeseen tarpeeseen perusteiden mukainen kuljetus iltapäivälle koulun päättyessä.

2.1 Koulumatka

Oppilaan varsinaisella koulumatkalla tarkoitetaan oppilaan päivittäistä kodin ja koulun välistä matkaa, jonka oppilas kulkee mennessään kouluun lyhyintä, jalankulkukelpoista ja yleisessä käytössä ympäri vuoden olevaa tietä pitkin. Kotiosoite on väestörekisteriin oppilaalle merkitty osoite. Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää kuljetusta muusta kuin väestörekisteriin merkitystä osoitteesta.

Esioppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetusetuun kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen. Maksuton kuljetusetuus ei koske kuljetusta kotoa varhaiskasvatukseen tai varhaiskasvatuksesta kotiin.

2.2 Koulumatkan pituus

Kunta järjestää oppilaalle kuljetuksen, jos koulumatka on 0-2 –luokkien oppilailla yli 3km ja sitä vanhemmilla oppilailla yli 5 kilometriä.

2.3 Omavastuurajat

Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta. Matka, joka oppilaan tulee varautua kulkemaan omin neuvoin, on pisimmillään edellä määritellyn kilometrirajan mukainen.

Kunta ei vastaa erillisistä kuljetuksista huonoissa keliolosuhteissa. Näissä tapauksissa huoltajan vastuulla on päätös kouluun lähettämisestä.

2.4 Koulumatkan vaarallisuus

Jos koulumatka tai osa siitä määritellään vaaralliseksi, kunta on velvollinen järjestämään kuljetuksen vaaralliseksi katsotuksi koulumatkan osuudelle tai korvaa huoltajalle koulumatkakustannuksia oppilaan kuljettamisesta. Koulumatkan turvallisuuden arvioinnissa käytetään Koululiitu-ohjelman lisäksi huoltajapalautteita, koulumatkaturvallisuuskyselyiden tuloksia, koulumatkaturvallisuustyöryhmän lausuntoja sekä tarvittaessa poliisiviranomaisen lausuntoja. Näitä arviointikriteereitä päivitetään vuosittain. Arvioinnissa tarkastellaan monipuolisesti liikenteen olosuhteita mm. liikennemäärien nopeusrajoitusten, valaistuksen ja tien pientareen osalta. Vaikka koulureitin osa on merkitty vaaralliseksi, voidaan oppilas kuitenkin velvoittaa kulkemaan vaaralliseksi merkittyä tietä lähimmälle linja-auto-/ taksin noutopysäkillä.

Koululiitu-ohjelmassa on huomioitu mm. seuraavat seikat:

- tien toiminnallinen luokka
- tien ylityskohdat
- liikennemäärät
- nopeusrajoitukset
- tien leveys
- tien piennarleveys
- mahdolliset kevyen liikenteen väylät ja tievalaistus.

Koululiitu-ohjelman mukaisesti sekä kuntalaispalautteen perusteella vaarallisiksi tieosuuksiksi määritellään:

- tie 190 on vaarallinen perusopetuksen 0-9 lk:n oppilaille
- valtatie 9 on vaarallinen perusopetuksen 0-9 lk:n oppilaille
- Sontulantie on vaarallinen perusopetuksen 0-9 lk:n oppilaille matkalla, jolla ei ole kevyen liikenteen väylää
- Sotkiantie välillä Valtatie 9 – Soninlahti sekä välillä Aakalantie – Kurisjärventie on vaarallinen perusopetuksen 0-6 lk:n oppilaille. Lisäksi reitillä on junaradan ylitys.
- Kurisjärventie välillä Kartanontie – Siniänmäentie – Sotkiantie on vaarallinen perusopetuksen 0-9 lk:n oppilaille
- Suurikkalantie on talviaikaan vaarallinen johtuen puuttuvasta kevyenliikenteen väylästä, kapeasta reunapenkereestä ja puuttuvasta valaistuksesta
- Kylmäkosken asemalla oleva junaradan ylitys.
- Jokikulmantie
- Koskenkyläntie

Kuljetus petovaaran perusteella järjestetään seuraavissa tapauksissa:

- alueelle liikkuva suurpeto on vahingoittunut tai sairas
- alueella liikkuu suurpetoja, jotka eivät käytäydä lajityypillisesti, esimerkiksi:
 - suurpeto tulee toistuvasti lyhyen ajan sisään asuinrakennuksen pihapiiriin ihmisistä piittaamatta
 - suurpeto on kohdistanut hyökkäyksen lemmikki- tai kotieläimeen asuinrakennuksen pihapiirissä tai sen välittömässä läheisyydessä
 - alueella on emokarhu poikasineen (kuljetus myönnetään ajanjaksolle, jolloin karhu hereillä)

Ennen kuljetuksen myöntämistä pyydetään paikalliselta riistanhoitoyhdistykseltä tai Suomen riistakeskukselta lausunto petojen esiintymisestä alueella.

Kuljetus myönnetään aina määräaikaisena, enintään kahden kuukauden ajaksi kerrallaan, ja päätöstä tehtäessä käytetään kokonaisharkintaa. Kuljetuksia ei myönnetä taajama-alueille tai lyhyille, alle 1 km koulumatkoille. Kuljetus pyritään järjestämään tavallisten koulukuljetusten yhteyteen, mutta vaihtoehtoisesti huoltajalle voidaan maksaa saattoavustusta.

2.5 Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus

Kunta järjestää oppilaalle kuljetuksen tai korvaa huoltajalle koulumatkakustannuksia, jos koulumatka on oppilaalle liian vaikea tai rasittava. Koulumatka saattaa olla liian vaikea esimerkiksi oppilaan henkilökohtaiseen kehitystasoon nähden tai liian raskas, jos oppilaalla on esimerkiksi terveydellisiä esteitä kulkea koulumatka omin neuvoin.

Jos koulumatka on oppilaalle liian vaikea tai rasittava (esim. terveydellisten syiden vuoksi), voi oppilas saada harkinnanvaraisen kuljetuksen. Tällöin edellytetään tapauksesta riippuen aina asiantuntijan lausuntoa, jonka hankkii huoltaja. Lausunnon voi antaa lääkäri, psykologi tai vastaava asiantuntija tilanteesta riippuen ja lausunnosta on ilmentävä kuljetustarpeen syiden ja perustelujen lisäksi se, millä kulkumuodolla asiantuntija suosittelee kuljetuksen tapahtuvan. Lausunnosta on ilmentävä selkeästi, mille ajanjaksolle asiantuntija suosittelee koulukuljetuksen järjestämistä.

Kuljetus tällä perusteella voidaan myöntää korkeintaan lukuvuodeksi kerrallaan. Hakemus mahdollisine liitteineen tulee toimittaa osoitteeseen akaa.sivistystoimi@akaa.fi vuosittain huhtikuun loppuun mennessä. Joissakin tapauskohtaisissa erityisissä kuljetusjärjestelyissä on mahdollista tehdä poikkeava päätös esimerkiksi asiantuntijalausunnon mukaiselle ajanjaksolle, joka ylittää edellä mainitun yhden lukuvuoden rajan.

Asiantuntijalausunnot on toimitettava lukuvuosittain hakemuksen mukana, ellei kuljetustarve ole ns. pysyväisluonteinen. Tällaisissa tapauksissa asia sovitaan tapauskohtaisesti erikseen. Suositus kuljetuksen järjestämiseksi ei ole vielä riittävä peruste sen saamiselle, vaan jokainen hakemus harkitaan erikseen. Lausunto ei siten velvoita kuntaa kuljetuksen järjestämiseen, mutta sitä käytetään päätöksenteossa.

Terveydellisten syiden vuoksi tapahtuvat kuljetukset voidaan järjestää myös lukuvuotta lyhyemmäksi ajaksi.

Oppilaan tilapäisestä (esim. loukkaantumisesta johtuva) kuljetustarpeesta päättää koulun rehtori. Tällaisessa tilanteessa myös toissijaista koulua käyvät oppilaat ovat oikeutettuja tilapäiseen kuljetukseen.

Eryistapauksissa kunta voi antaa oppilaan huoltajalle Kelan vahvistaman matkakorvauksen oman auton käytöstä.

2.6 Muussa kuin lähikoulussa koulua käyvät oppilaat

Perusopetuslain 6 §:n mukaan kunta osoittaa esiopetukseen tulevalle lapselle esiopetuspaikan ja opivertaisuudelle oppilaalle lähikoulun. Kunta on velvollinen järjestämään koulukuljetuksen ainoastaan oppilaan lähikouluun.

Mikäli oppilas hakee muuhun kuin kunnan osoittamaan esiopetuspaikkaan tai lähikouluun, koulumatkoista ja niiden kustannuksista vastaa huoltaja. Toissijaista koulua käyvä ei ole oikeutettu koulukuljetukseen myöskään koulumatkan vaikeuden/rasittavuuden tai vaarallisuuden vuoksi. Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljetuksesta tai saattamisesta aiheutuvista kuluista.

Akaan kaupunki voi järjestää koulukuljetusta tarpeen mukaan myös sellaisille oppilaille, joilla opetus johonkin oppiaineeseen järjestetään jossakin kaupungin toisessa koulussa (esim. A2-kieli).

2.7 Vieraasta kunnasta Akaassa koulua käyvät oppilaat

Akaan kaupunki ei lähtökohtaisesti järjestä koulukuljetusta vieraasta kunnasta olevalle oppilaalle vaan oppilaan huoltaja vastaa kuljetuksen järjestämisestä ja kuljetuksen kustannuksista. Vieraskuntalaisia kuljetetaan vain, jos asiasta on sopimus asianomaisen kotikunnan kanssa. Jos oppilas muuttaa kesken lukuvuotta toiseen kuntaan, ei kuljetusta järjestetä eikä korvata entiseen kouluun edes lukuvuoden loppuun asti.

2.8 Tammerfors Svenska Samskola

Tammerfors Svenska Samskola on lähikoulu Akaalaisille oppivelvollisille, joiden äidinkieli on ruotsi. Koulu määrittellään oppilaan lähikouluksi myös siinä tapauksessa, että oppilas pystyy opiskelemaan sekä suomen että ruotsin kielellä ja huoltaja valitsee ruotsinkielisen koulun oppilaan kouluksi (Perusopetuslain (628/1998) 10§:n 3 momentti). Tammerfors Svenska Samskola määrittellään lähikouluksi lisäksi niille oppilaille, jotka ovat aloittaneet koulunkäynnin ruotsin kielellä jossain muualla.

Oppilaskuljetusten järjestämisessä ja kuljetuskorvausten määrittelyssä noudatetaan Akaan kaupungin määrittämiä perusteita ja periaatteita. Ruotsinkielisessä perusopetuksessa olevan oppilaan oikeus kuljetuksiin määräytyy perusopetuslain 32§:n ja Akaan kaupungin oppilaskuljetusperiaatteiden mukaan.

2.9 Muut kuljetuksen myöntämiseen vaikuttavat seikat

Perusopetuslain 17§:n 2 momentin mukaiseen erityisopetukseen otettujen tai siirrettyjen oppilaiden koulukuljetus järjestetään ja suunnitellaan yksilökohtaisesti. Akaan kaupunki ei järjestä erityisen tuen oppilaiden kuljetuksia terveystalouteihin tai hoitopaikkaan.

Akaan kaupunki järjestää varhaiskasvatuksen vuorohoitoon oikeutettujen esiopetuksen oppilaiden kuljetuksen koulusta päiväkotiin ja päiväkodista kouluun.

Oppilaille, joiden koulumatka on yli 5km, kuuluu perusopetuslain mukaan maksuton kuljetus, jonka kaupunki järjestää. Kaikki tätä parempi järjestely on kunnan vapaaehtoisesti järjestämää palvelua. Mikäli esimerkiksi kaupunki määrittää oppilaskuljetuksen kilometrirajan lyhemmäksi, kuin perusopetuslain mukaisen 5km rajan, sen jatkuminen on aina tarkastelussa, kun tehdään vuosittaista talousarviota.

3. OPILASKULJETUSTEN KÄYTÄNNÖN JÄRJESTELYT

Oppilaiden kulkeminen haja-asutusalueilta kouluille ei useinkaan ole mahdollista ilman erikseen järjestettyjä taksi- tai tilauslinja-autoliikennettä. Kuljetuksien tilaajana toimii Akaan kaupunki. Huoltajien ja liikennöitsijöiden tulee sopia mahdollisista muutoksista tai ongelmista aina kuljetukset suunnittelevan Tuomi Logistiikan henkilökunnan kanssa.

3.1 Noutopaikka

Oppilaskuljetuksia ei järjestetä ovelta ovelle -kuljetuksina, vaan oppilaat kokoontuvat mahdollisimman turvalliseen nouto / jättöpaikkaan. Oppilaille osoitettu noutopaikka voi olla linja-autopysäkki, liittymä tai muu liikenteellisesti turvallinen paikka. Noutopaikka suunnitellaan yhteistyössä Tuomi Logistiikan kanssa koulukuljetusperusteiden määrittämien periaatteiden mukaisesti. Jos oppilaan huoltajalla ja Akaan kaupungin edustajilla (Tuomi-logistiikka) on erimielisyyttä noutopaikasta kuljetuksista vastaava viranhaltija päättää lopullisen paikan.

3.2 Kuinka koulukuljetusta tai kuljetuskorvausta haetaan?

Koulumatkan ollessa luokka-asteesta riippuen yli 3/5 km kunta järjestää maksuttoman kuljetuksen ilman erillistä hakemusta. Muiden osalta huoltaja hakee koulumatkan järjestämistä tai koulumatkakuilujen korvausta jokaiselle lukuvuodelle erikseen huhtikuun loppuun mennessä. Opetuspäällikkö tekee määräaikaiset päätökset yleensä määräaikaisena yhdeksi lukuvuodeksi kerrallaan.

Kuljetushakemuslomakkeita saa kouluilta, kaupungin verkkosivuilta ja sivistyspalveluista. Maksuttomaan koulukuljetukseen oikeutetun oppilaan huoltajalle voidaan maksaa koulumatkakustannuksen korvausta vain siinä tapauksessa, että ko. suunnalla ei muilla oppilailla ole tarvetta maksuttomalle kuljetukselle ja huoltaja itse hoitaa oppilaan kuljetuksen.

Päätös korvauksen maksamisesta tehdään aina tapauskohtaisesti lukuvuodeksi kerrallaan ja korvausanomus on jätettävä jokaiselle lukuvuodelle erikseen.

Korvaus maksetaan liikenne- ja viestintäministeriön vahvistaman vakiovuoron alennuslipputaksan mukaisena korvauksena/matka.

3.3 Matka-ajan laskeminen

Aikatauluista johtuen oppilas voi joutua odottamaan aamulla oppituntien alkamista tai kuljetusta ilta-päivällä.

Perusopetuslain mukaan oppilaan koulumatka odotuksineen voi kestää enintään 2½ tuntia päivässä. Lukuvuoden alussa 13 vuotta täyttäneen tai perusopetuslain 17§ 2 momentin tarkoittamassa erityisopetuksessa olevan oppilaan koulumatka odotusaikoinen voi kestää enintään 3 tuntia päivässä. Odotusajat pyritään pitämään kohtuullisina. Kuljetusta odottavalle koulukuljetuspäätöksen saaneelle oppilaalle järjestetään mahdollisuus ohjattuun toimintaan, josta vastaa koulun henkilökunnan edustaja.

Oppilaan matka-aikaa laskettaessa sovelletaan Suomen Kuntaliiton Henkilökuljetusoppaassa julkais-tua keskimääräistä kävelyaikaa:

- 5 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 16 min
- 6 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 15 min
- 7 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 14 min
- 8 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 13 min
- 9 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 12,5 min
- 10 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 12 min
- 11 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 11,8 min
- 12 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 11,6 min
- 13 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 11,4 min
- 14 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 11,2 min
- 15 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 11 min
- 16 v oppilaan kilometriä kohti tarvitsema kävelyaika on 10,8 min.

Kuljetukset järjestetään siten, että arvioitu odotusaika (normaaleissa keli- ja muissa olosuhteissa) on enintään noin 30 minuuttia. Tämä koskee myös joukkoliikennettä käyttäviä kuljetusoppilaita. Koulu-päivän päättyessä kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimin-

taan, jolloin opetuksen järjestäjän huolehtii oppilaiden valvonnasta. Toimintaan osallistuminen on oppilaalle vapaaehtoista, siitä sovitaan etukäteen huoltajien kanssa. Jos oppilas osallistuu toimintaan, hän on opetuksen järjestäjän vastuulla. Ennen koulupäivän alkua valvonta-velvollisuutta ei ole.

4. HARKINNANVARAISET MAKSULLISET KULJETUKSET

Kunta voi myöntää harkinnanvaraisen maksullisen oppilaskuljetuksen, jos osoite on kunnan järjestämän kuljetusreitillä varrella ja reitillä liikennöivässä autossa on tilaa. Jos maksullisen harkinnanvaraisen kuljetuksen hakijoita tai maksullisen kuljetuksen piirissä jo olevia on samalle reitille useampia kuin reitillä liikennöivässä autossa on tilaa, etusijajärjestys määräytyy ensisijaisesti kuljetettavien oppilaiden ikäjärjestyksen mukaan nuorimmasta alkaen ja toissijaisesti matkan pituuden mukaan.

Oikeus harkinnanvaraiseen maksulliseen kuljetukseen päättyy, jos kuljetuksen reitti muuttuu, autossa ei enää ole tilaa tai oppilaalle ei edellä määritettyjen etusijaperiaatteiden mukaisesti enää voida myöntää harkinnanvaraista maksullista kuljetusta. Harkinnanvaraisesta maksullisesta kuljetuksesta peritään 65e/kk maksu.

5. KOULUKULJETUKSEEN LIITTYVÄT PELISÄÄNNÖT

Jotta koulukuljetukset sujuisivat mahdollisimman jouhevasti ja turvallisesti, on oppilaiden ja huoltajien oltava tietoisia seuraavista periaatteista ja noudatettava niitä:

- Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulumatkan aikana
- Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeintä. Taksissa tai linja-autossa ei saa liikkua pakasta toiseen kuljetuksen aikana, ja turvavyöt on pidettävä aina kiinni matkan ajan.
- Taksikuljettajan tai linja-autonkuljettajan tulee puuttua kuljetuksen aikana tapahtuviin häiriököinteihin tilanteen vaatimalla tavalla.
- Koulukuljetus on tarkoitettu vain siihen oikeutetuille oppilaille. Muita oppilaita kuten kylään tulevia kavereita ei kuljeteta koulukuljetuksessa.

5.1 Huoltajan osuus

- Keskustele lapsen kanssa pysäkillä ja autossa käyttäytymisestä.
- Varmista, että lapsesi vaatteissa on heijastimia tai lapsesi käyttää heijastinliiviä.
- Varmista, että kuljetusreitillä varteen pyöräillessään lapsesi käyttää pyöräilykypärää.
- Huolehdi siitä, että lapsesi on ajoissa odotuspaikalla. Oppilaan on oltava sovitulla noutopaikalla 5 minuuttia ennen noutoaikaa, eikä esimerkiksi sovitun noutopaikan läheisyydessä. Koulutaksin ei tarvitse odottaa oppilasta, jos hän myöhästyy taksipysäkillä, tai lähtee hakemaan unohtunutta tavaraa kotoa.
- Ilmoita koululle ja Tuomi Logistiikalle lapsen sairastumisesta tai muita poissaoloista, ettei ajeta turhia reittejä. Oppilaan jäädessä kuljetuksesta pois, esimerkiksi sairauden takia, huoltajan on ilmoitettava asiasta Tuomi Logistiikkaan hyvissä ajoin kouluun.fi -sovelluksella.
- Liikennöitsijä/Tuomi Logistiikka osoittaa oppilaalle noutopaikan, joka voi olla linja-autopysäkki, liittymä, tai muu liikenteellisesti turvallinen paikka. Jos oppilaan huoltaja on eri mieltä noutopaikasta, kuljetuksista vastaava viranhaltija päättää pysäkin paikan.
- Ilmoitathan koululle kuljetuksiin liittyvistä merkittävistä terveydentilaa koskevista asioista.
- Koulutaksiin voi ottaa vain sellaisia urheiluvälineitä tai muita ylimääräisiä tavaroita, joita tarvitaan lukujärjestyksen mukaisesti liikuntatunneilla, ja joiden tuomisesta on sovittu erikseen

koulun kanssa, esim. liukurit ja pulkat. Koulutaksiin ei oteta kuitenkaan kyytiin esim. polkupyöriä.

- Jos lapsi aiheuttaa vahinkoa liikennöitsijän autoon, liikennöitsijä ja huoltaja sopivat keskenään mahdollisista vahingoista. Kunta ei korvaa oppilaiden autoille aiheuttamia vahinkoja.
- Huoltaja ei voi itse muuttaa aikatauluja tai tilata koulukuljetusta, eikä tehdä muutoksia kuljetusreitteihin.

5.2 Kuljetusoppilaan osuus

- Ole sovituksessa noutopaikassa riittävän aikaisin (vähintään 5 min ennen sovittua taksin noutoaikaa).
- Odota kyytiä pysäkillä tai sovituksessa paikassa, ei ajoradalla.
- Taksi ei ole myöhässä, jos se saapuu pysäkillä n. 15min kuluessa sovitukselta ajasta.
- Taksissa pidät turvavyön kiinni.
- Taksissa tai linja-autossa ei saa liikkua paikasta toiseen kuljetuksen aikana.
- Käyttäydy autossa hyviä tapoja noudattaen ja rauhallisesti. Ota muut kuljetettavat huomioon ja noudata kuljettajan antamia ohjeita.
- Kerro kuljettajalle, jos matkan aikana tulee ongelmia itselle tai toisille.
- Taksin tai linja-autonkuljettajan tulee puuttua kuljetuksen aikana tapahtuvaan häiriköintiin etukäteen sovituksella tavalla.
- Autossa ei juoda, syödä tai piirretä, eikä tehdä läksyjä.
- Tervehdi aina kuljettajaa ja odota omaa vuoroasi autoon noustessa. Ota reppu aina pois kuljetuksen ajaksi.
- Auton istumapaikkoja ei ole varattu repuille. Autosta poistuessa tarkista aina, ettet ole unohtanut mitään autoon.
- Odota aina, että auto on lähtenyt pysäkillä, ja näet hyvin joka suuntaan, ennen kuin lähdet vaikkapa ylittämään ajorataa.
- Hämärän ja pimeän aikana käytä aina heijastinta tai heijastinliiviä.

5.3 Koulun osuus

- Koulun on ilmoitettava Tuomi Logistiikalle muutoksista sovittuun aikatauluun. Samoin Tuomi Logistiikan ja liikennöitsijän on ilmoitettava koululle/esiopetukseen/vuorohoitoon kuljetusaikataulun tilapäisestä muutoksesta.
- Koulu tarkistaa aina reitin yhteistyössä Tuomi Logistiikan kanssa, sopiiko anottu harkinnanvarainen kuljetus reittiin.
- Koulu määrittää kuljetukseen liittyvän odotuksen paikan.
- Kuljetusta odottavalle koulukuljetuspäätöksen saaneelle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.
- Koulut huolehtivat siitä, että liikennöitsijä saa tiedon poikkeavista koulupäivistä,
- Kouluaika tarkoittaa sovittua kouluun tulo- ja koulusta lähtöaikaa,
- Kouluissa käsitellään vuosittain koulukohtaiset kuljetusten ohjeet.
- Koulu ilmoittaa koulun läheisyydessä olevat kuljetuksesta jättö- ja kuljetukseen ottopaikat,
- Koulu arvioi kuljetusten toimivuutta ja kehittää kuljetusjärjestelyitä.
- Koulut huolehtivat siitä, että Tuomi logistiikka / liikennöitsijä saa kuljetettavien luettelot ja sivistyslautakunnan päättämän lukuvuoden työ- ja loma-ajat käyttöönsä,
- Oppilaan jokaiseen koulumatkaan tulisi sisältyä jonkin verran kävelyä.

5.4 Kuljettajan osuus

- Esittäydy aina uuden lukuvuoden alkaessa tai kuljetukseen tuleville uusille oppilaille.
- Aja koulun odotusalueelle tai noutopaikkaan aina rauhallisesti.
- Odota lapset kyydistä ja jätä aina vain sovittua paikassa.
- Et saa ohittaa taksipysäkkiä tai lähteä koulun pihasta ennen sovittua aikaa, elleivät kaikki kyytiin nousevat oppilaat ole mukana.
- Varmista aina, että kaikki lapset ovat kyydissä ja turvavöissä ennen kuin lähdet liikkeelle.
- Erityistä huolenpitoa vaativat oppilaat huolletaan vastaanottavalle henkilölle saakka
- Oppilas, joka ei ole koulukuljetusetuuden piirissä, ei voida ottaa satunnaisesti tai kertaluonteisesti kuljetuksiin, ellei asiasta ole ilmoittanut koulu tai Tuomi Logistiikka.
- Oppilaan ei ole mahdollista jatkaa matkaa oman pysäkin ohi kaverin luokse. Koulukuljetuksen piirissä oleva oppilas saa kuljetuksen vain kotiosoitteen ja koulun välille.
- Huolehdi aina, että autoon siirtyminen ja poistuminen tapahtuvat rauhallisesti ja kiireettä.
- Pyri olemaan täsmällinen ja pyri huomioimaan myös kelivara.
- Muista noudattaa koulukuljetuksissa aina liikennesääntöjä ja noudata aina hyvää liikennekäyttäytymistä. Koulukuljetuksissa ajoneuvo kohtainen nopeusrajoitus on 80 km/h.
- Muista, että lapsen arjen aikuisena olet myös oheiskasvattaja. Käyttäytymisesi tulee olla esimerkillistä ja pidät yllä järjestystä. Kielenkäyttösi on oltava aina ystävällistä ja asiallista.
- Muistathan, että erityisoppilaat tarvitsevat aina erityishuomiota.
- Jos kuljetuksissa esiintyy ongelmia, olethan yhteydessä kouluun tai oppilaan huoltajiin selvittääksesi asian. Anna asia tiedoksi myös Tuomi Logistiikalle ja kuljetuksista vastaavalle viranhaltijalle, jos tilanne niin vaatii.
- Kuljetettavien lista on aina kuljettajan tiedossa.
- Kuljetettaviin tai heidän perheisiinsä liittyviä asioita ei kerrota ulkopuolisille.

5.5 Toimintatavat, jos oppilas käyttäytyy ohjeiden vastaisesti koulukuljetuksen aikana

Kuljettaja valvoo oppilaiden käytöstä ja ohjaa oppilaita oikeaan ja turvalliseen autossa käyttäytymiseen, etenkin turvavyön käyttöön. Mikäli oppilas toistuvista kehotuksista huolimatta ei noudata ohjeita, kuljettaja keskustelee asiasta koulun edustajan kanssa. Mikäli oppilaan käytös autossa on turvallisuusriski, voi kuljettaja pysäyttää auton, kunnes tilanne on rauhoittunut. Vakavissa liikenneturvallisuuksista vaarantavissa tilanteissa kuljettaja voi harkintansa mukaan soittaa poliisille.

Häiriköivää oppilasta ei saa kuitenkaan poistaa, jos siitä aiheutuisi vaaraa hänen terveydelleen. Tällaisessa tilanteessa liikennöitsijä on velvollinen olemaan välittömästi yhteydessä oppilaan rehtoriin ja mahdollisuuksien mukaan myös huoltajaan.

Tieliikennelain (729/2018) mukaan kuljettajan ja matkustajan on ajon aikana käytettävä istumapaikalle asennettua turvavyötä tai heidän liikkumistaan estävää muuta ajoneuvoon asennettua turvalaitetta, kuten turvavyötä. Kuljettaja valvoo turvavöiden käyttöä ja ohjaa oppilaita niiden käyttöön. Siinä tapauksessa, että lapsi ei suostu käyttämään turvavyötä, kuljettajan tulee ilmoittaa siitä koululle. Tämän jälkeen koululta otetaan yhteyttä oppilaan kotiin ja kerrotaan, että mikäli oppilas ei noudata turvallisuudesta annettuja ohjeita, kuljettaja voi kieltäytyä ottamasta oppilasta koulukuljetukseen. Mikäli tilanteessa ei tapahdu muutosta, ilmoittaa kuljettaja asiasta rehtorille / koulunjohtajalle.

Perusopetuslain (628/1998) 29 ja 32 §: ien määräykset huomioon ottaen sivistystoimi voi siirtää koulukuljetuksen järjestämisen huoltajan vastuulle. Sama koskee myös muuta oman tai muiden henkilöiden liikenneturvallisuuden vaarantamista.

Koulukuljetusajoneuvon ei pääsääntöisesti tarvitse odottaa oppilasta, jos hän myöhästyy pysäkillä. Oppilaan on oltava aina sovittuna aikana sovittulla pysäkillä.

6. PÄÄTÖKSENTEKO

Sivistyslautakunta tarkistaa ja hyväksyy oppilaskuljetusperiaatteet vuosittain. Koulukuljetusperiaatteiden toimivuutta seurataan käytännössä ja niitä voidaan tarvittaessa muuttaa lautakunnan päätöksellä pääsääntöisesti lukuvuoden vaihtuessa. Mikäli oppilaskuljetusperiaatteisiin on kommentoitavaa, tai sen sisällöstä halutaan antaa palautetta, tulee olla yhteydessä koulujen rehtoreihin, opetuspäällikköön tai sivistystoimen hallintosihteerin.

Harkinnanvaraisista koulukuljetuksista päätökset tekee opetuspäällikkö. Mikäli huoltajat eivät tyydy viranhaltijan päätökseen, siitä voi tehdä oikaisuvaatimuksen hallinto-oikeudelle.

7. KOULUKULJETUSTEN SUUNNITTELU JA TIEDOTTAMINEN

- Harkinnanvaraisten kuljetusten haku päättyy vuosittain huhtikuun loppuun mennessä.
- Koulukuljetusetuuden piirissä olevien lasten huoltajille tulee kuljetuksiin liittyen tiedote toukokuun aikana.
- Harkinnanvaraisista kuljetuksista ilmoitetaan vanhemmille sivistyspalvelujen hallinnosta kesäelokuun aikana.
- Kuljetusoppilaiden tiedot toimitetaan eteenpäin Tuomi Logistiikalle 15.5. mennessä
- Noutopaikat ilmoitetaan 1.luokan sekä uusien kuljetusoppilaiden huoltajille kesäkuun puolivälissä.
- Noutajat ilmoitetaan huoltajille viimeistään viisi päivää ennen koulun alkua.

Muutoin koulukyydeistä tiedottaminen on koulukohtaisten tarpeiden mukaan esillä yhtenä teemana koulujen ja esiopetuksen vanhempainilloissa. Ohjeet kuljetuksen ajaksi, huoltajille, oppilaille ja kuljettajille päivitetään säännöllisesti. Hyväksytyt oppilaskuljetusperiaatteet ovat kaikkien luettavissa Akaan kaupungin kotisivuilla.

Tuomi Logistiikka

Akaan kaupungin kuljetussuunnittelusta ja kuljetuksiin liittyvistä käytännön järjestelyistä vastaa Tuomi Logistiikka. Kouluissa on koulukuljetuksista vastaava henkilö, jonka yhteystiedot ovat saatavissa kouluilta.

Lisätietoja:

Sivistysjohtaja, puh. 040 335 3377

Opetuspäällikkö, puh 040 335 3382

Hallintosihteeri, puh 040 335 3216

Yhteystietoja:

Arvo Ylpön koulu, rehtori, puh. 040 335 3340

Kylmäkosken koulu, rehtori, puh. 040 335 4615

Nahkialan koulu, rehtori, puh. 040 335 4612

Pappilan koulu, rehtori, puh. 040 335 3317

Sontulan koulu, rehtori, puh. 040 335 4623

Viialan yhtenäiskoulu, rehtori, puh. 040 335 3350

Viialan yhtenäiskoulu, apulaisrehtori, puh. 040 335 3313

Toijalan yhteiskoulu, rehtori, puh. 040 335 3301

Koulukuljetusperiaatteiden määrittämisessä sovelletaan seuraavia lakeja:

Perusopetuslain (628/1998) 10§:n 3 momentti

Perusopetuslaki (628/1998) 29 § Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön

Perusopetuslaki (628/1998) 32 § Koulumatkat, liite 1

Liikenne- ja viestintäministeriön asetukset koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä

Tieliikennelain (729/2018) 91 §

Tieliikennelain (729/2018) 95 §

Tieliikennelain (729/2018) 142 §

Tieliikennelain (1040/2020) 143 §

Tieliikennelain (1040/2020) 155 §

Alkolukkolaki (25.8.2016/730)

sekä

Liikenneturvan muistilistaa vastuista ja tehtävistä koulukuljetuksissa